

Høringsnotat

**Forslag til endringer i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd
til nyhets- og aktualitetsmedier**

Høringsfrist: 19.10.2022

1. Innledning

Kultur- og likestillingsdepartementet sender med dette på høring et forslag om enkelte endringer i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier. For det første foreslås det å utvide ordningens virkeområde slik at flere fagmedier kan motta innovasjons- og utviklingstilskudd. Nærmere bestemt foreslås det å utvide ordningen til å inkludere nyhets- og aktualitetsmedier som inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff om politikk, økonomi eller samfunnsliv. For det andre foreslås det å endre kravet om offentlig støtte, slik at støtten for prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier, kan utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene.

2. Bakgrunn

Forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier trådte i kraft 1. juli 2018. Forskriften åpner for at det kan gis tilskudd til nærmere bestemte nyhets- og aktualitetsmedier, forutsatt at tilskuddet brukes til å finansiere innovasjons- og utviklingsprosjekter. Slike innovasjons- og utviklingsprosjekter skal utvikle redaksjonelt innhold eller implementere nye løsninger for produksjon, publisering, spredning eller konsum av redaksjonelt innhold.

I sin utredning om de direkte mediestøtteordningene (2021)¹, vurderte Medietilsynet at innovasjons- og utviklingsstøtteordningen i stor grad har fungert etter hensikten, men at måloppnåelsen kunne bedres ved å innlemme flere fagmedier i ordningen. I tillegg ble det foreslått å endre kravet om offentlig støtte, slik at støtten for prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier, kan utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene.

3. Forholdet til reglene om statsstøtte

EØS-avtalens artikkel 61 forbyr som utgangspunkt offentlig støtte til næringslivet. Forskriften ble derfor vurdert opp mot EØS-avtalens statsstøtteregulering og notifisert til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) før den trådte i kraft i 2018. ESA vurderte den gang at tilskuddsordningen var forenlig med EØS-avtalens funksjon etter artikkel 61 tredje ledd bokstav c.

ESAs godkjenning av tilskuddsordningen løper ut 31. desember 2022. Ordningen vil derfor måtte godkjennes for en ny periode for at den skal kunne videreføres fra 2023. Også de nye endringene som foreslås må godkjennes. Departementet har på denne bakgrunn igangsatt en pre-notifikasjonsprosess med den hensikt å oppnå ESAs godkjenning av at ordningens varighet utvides, samt at det foretas enkelte endringer i den eksisterende ordningen. Forslagene som beskrives i det følgende forutsetter dermed godkjenning fra ESA før de kan tre i kraft, og det kan ikke utelukkes at det må gjøres endringer i forskriften på bakgrunn av krav fra ESA.

---

¹ [Medietilsynets utredning om de direkte mediestøtteordningene \(2021\)](#)

4. Nærmere om endringene som foreslås

4.1 Utvidelse av ordningens virkeområde til å gjelde visse typer fagmedier

4.1.1 Gjeldende rett

Etter dagens forskrift kan det kun gis tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier som inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder, jf. § 2 første ledd bokstav a første punktum. At kun medier med en slik bredde i tilbudet kan motta tilskudd, er ytterligere presisert gjennom den negative avgrensningen i § 2 første ledd bokstav b tredje punktum. Her framgår det at tilskudd ikke gis til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk, ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn. Dette innebærer at de fleste fagmedier, som i praksis ofte inneholder nyhets- og aktualitetsstoff fra et snevrere samfunnsområde, ikke oppfyller vilkårene for å motta tilskudd etter ordningen i dag.

4.1.2 Departementets vurderinger

Innledning

Departementet foreslår å endre forskriftens kvalifikasjonsvilkår slik at flere fagmedier kan kvalifisere til å motta innovasjons- og utviklingstilskudd. Bakgrunnen for forslaget er at deler av fagpressen vurderes å utgjøre et viktig bidrag til mediemangfoldet ved at disse mediene bidrar til samfunnsdebatten innenfor sine respektive fagområder. Videre vurderer departementet at flere fagmedier befinner seg i den samme krevende digitale overgangen som breddemediene. Å åpne for at flere fagmedier kan motta innovasjons- og utviklingstilskudd, vil derfor kunne styrke oppnåelsen av forskriftens formål om å fremme mediemangfold og en opplyst offentlig samtale gjennom å stimulere til redaksjonell, innholdsrettet innovasjon.

Fagmedienes bidrag til mediemangfoldet og samfunnsdebatten

Medietilsynet har i sin utredning om de direkte mediestøtteordningene² vurdert i hvilken grad fagmediene bidrar til mediemangfoldet og samfunnsdebatten innenfor sine samfunnsområder. Høgskulen i Volda (HVO) har kartlagt disse forholdene nærmere i en rapport utarbeidet på oppdrag fra Medietilsynet.³ HVO beskriver fagmediene som en stor heterogen gruppe medier. Det totale antallet fagmedier i Norge er ukjent, men organisasjonen Fagpressen har i dag omkring 230 medlemmer. Alle Fagpressens medlemmer er redaktørstyrte journalistiske publikasjoner, og en stor andel retter seg mot en allmennhet eller en deloffentlighet, typisk et fagfelt eller beslutningstakere.

Flere fagmedier fokuserer på demokratisk viktige temaer som i liten og avtakende grad dekkes i breddemediene. Det er eksempelvis av stor demokratisk betydning hva som skjer i en av Norges aller største økonomiske sektorer (fiskeri) og i den opinionsdannende mediesektoren, den etter hvert store universitets- og høgskolesektoren og i rettsvesenet.

---

² [Medietilsynets utredning om de direkte mediestøtteordningene \(2021\)](#)

³ Halvorsen, Bjerke og Aker (2021) *Medieøkonomi, mediemangfold og mediestøtte*, Høgskulen i Volda

I sin rapport viser HVO til en undersøkelse fra 2019, hvor seks av ti fagmedier oppga at de var sitert i breddemediene det siste året, mens tre av ti var sitert på Stortinget de siste to årene. HVO har videre pekt på at om lag halvparten av fagmediene publiserer mer enn seks nyhetsartikler per uke og fungerer dermed som en nasjonal nyhetsleverandør på sine felt. Det tidligere tydelige skillet mellom fagmedier og dagspresse er derfor blitt langt mindre tydelig.

Endelig har HVO vurdert at fagmediene motvirker at det oppstår tematiske journalistiske blindsoner innenfor viktige områder. Fagmediene kan slik nå ut til allmennheten med viktig nyhetsjournalistikk innenfor felt som supplerer andre mediers dekning.

På bakgrunn av det ovennevnte er det departementets vurdering at fagmediene utgjør et viktig bidrag til mediemangfoldet og samfunnsdebatten, og at dette utgjør et viktig supplement til breddemedienes nyhetsdekning. Å åpne for at flere fagmedier kan motta innovasjons- og utviklingstilskudd, vil derfor kunne styrke oppnåelsen av formålet om å fremme mediemangfold og en opplyst offentlig samtale gjennom å stimulere til redaksjonell, innholdsrettet innovasjon.

Fagmedienes behov for støtte til innovasjons- og utviklingsprosjekter

Fagmediene har tradisjonelt hatt gode muligheter til å selge annonser og dermed sikre seg driftsinntekter. I senere tid har mediemarkedet imidlertid blitt mer dominert av internasjonale, tech-baserte digitale plattformer. Fagpressen har lagt vekt på at denne utviklingen også vil redusere de tradisjonelle inntektsstrømmen i fagpressen i økende grad. Fagmediene, i likhet med andre redaktørstyrte medier, må derfor digitalisere og innovere for å nå leserne og sikre deres fremtidige driftsbasis. Medietilsynet og HVO har pekt på at den nødvendige digitale overgangen er en utfordring også for mange fagmedier, og HVO mener derfor at å prioritere innovasjons- og utviklingsstøtte til digitalisering i denne gruppen medier, kan være et egnet og treffsikkert virkemiddel for å støtte den digitale transformasjonen.

På denne bakgrunn er det departementets syn at behovet for støtte for å møte de økende markedsskjevhetene i overgangen til det digitale markedet, også gjelder for fagmedier.

Avgrensning av hvilke typer fagmedier som kan motta støtte etter ordningen

Departementet foreslår å tilføye i forskriften at nyhets- og aktualitetsmedier som inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff om politikk, økonomi eller samfunnsliv, kan motta innovasjons- og utviklingstilskudd. Begrepet «samfunnsliv» refererer i denne sammenheng til den journalistiske dekningen av ulike samfunnsområder som offentlig anliggende, det vil si at sakene angår samfunnet som et fellesskap. Ordlyden er ikke ment å omfatte underholdnings-, livsstils- og forbrukerstoff, som er rettet mot leseren som privatperson.

Det foreslås samtidig å fjerne den gjeldende negative avgrensningen om at tilskudd ikke gis til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn.

Videre foreslås det å presisere at publikasjonen må ha et innhold som er innrettet mot et allment publikum, og ikke et snevrere interessefellesskap, som for eksempel fag- eller bransjefellesskap. Med dette menes ikke at innholdet må være rettet mot eller være relevant for alle og enhver, men at innholdet må være forståelig for den allmenne borger og ha offentlig interesse utenfor den smale nisjen/bransjen publikasjonen skriver om og for. Publikasjoner som dekker én næring eller bransje, vil etter dette kunne få tilskudd etter ordningen, forutsatt at publikasjonens journalistiske dekning er innrettet mot et allment publikum.

4.2 Endring i egenandelskravet for prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier

4.2.1 Gjeldende rett

Etter dagens regelverk kan offentlig støtte til prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier utgjøre inntil 50 prosent av prosjektkostnader, jf. forskriften § 6 andre ledd andre punktum. Det innebærer at disse mediene må kunne finansiere minst 50 prosent av prosjektkostnadene selv.

4.2.2 Departementets vurderinger

Departementet foreslår å endre egenandelskravet for prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier, slik at støtte til disse prosjektene nå kan utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene. Kravet til egenandel foreslås dermed redusert fra 50 til 25 prosent.

Departementet vurderer at gjeldende krav om 50 prosent egenfinansiering bidrar til å sikre høy kvalitet på prosjektene som får støtte. Samtidig kan kravet om 50 prosent egenfinansiering være utfordrende for de minste lokalmediene, noe også Landslaget for Lokalaviser har pekt på.⁴ Små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier er dessuten en prioritert gruppe i ordningen, jf. forskriften § 1 andre ledd, og det er ofte nettopp disse mediene som har størst behov for innovasjonsstøtte. Dersom kravet til egenandel reduseres, er det grunn til å tro at flere av mediene i målgruppen vil søke, noe som vil føre til en høyere måloppnåelse for ordningen. Dette er også i tråd med Mediemangfoldsutvalgets vurderinger.⁵

Det foreslås på denne bakgrunn å endre kravet om offentlig støtte, slik at støtten for prosjekter som retter seg mot små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier, kan utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene. Det understrekes at endringen forutsetter godkjenning fra ESA, se pkt. 3.

---

⁴ [Medietilsynets utredning om de direkte mediestøtteordningene \(2021\)](#), s. 320

⁵ Ibid.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget om å innlemme flere fagmedier i ordningen vil føre til at flere medier kan søke om støtte enn før. Dette vil igjen føre til en større konkurranse om støtten, som har en samlet ramme på 20,9 millioner kroner i 2022-budsjettet.

Forslaget om å redusere kravet til egenandel for små, lokale medier vil innebære at hvert innvilget prosjekt kan få tildelt et høyere støttebeløp. Dette vil kunne føre til at flere medier i ordningens prioriterte målgruppe kvalifiserer til støtte. Samtidig vil en høyere støttetildeling til enkeltprosjekter kunne medføre at færre prosjekter mottar støtte totalt.